

Віталій Мельник

аспірант кафедри адміністративного
та інформаційного права Сумського національного
аграрного університету

**Міжнародний досвід у сфері надання адміністративних послуг:
сучасний стан та генеза впровадження в Україні кращих практик**

В умовах становлення України як сучасної, демократичної, правової та економічно розвинутої європейської держави, важко недооцінити

важливість досвіду інших країн у сфері надання адміністративних послуг. Вивчення зарубіжного досвіду у вказаному аспекті набуває вагомого значення як у теоретичному, так і в практичному контексті. У роботі проаналізовано особливості надання адміністративних послуг Великої Британії та Франції задля вивчення можливостей для впровадження їх досвіду у реалії України.

Цікавим у сфері надання адміністративних послуг є досвід Великої Британії. Важливими аспектами британської моделі є використання принципу "єдиного вікна" та концепції "Lean Government" [1, с. 46]. Впровадження принципу "єдиного вікна" полягало в централізації послуг через онлайн-платформи, такі як GOV.UK, де користувачі можуть отримати доступ до різноманітних послуг. В Україні ця модель частково реалізована через систему ЦНАП, які об'єднують різні державні послуги в одному місці. Також запроваджено платформу "Дія", яка стала потужним інструментом для надання електронних публічних послуг за аналогією з британською GOV.UK.

Щодо системи "Lean Government", то в Україні елементи цього підходу почали впроваджуватися у реформуванні публічного управління. Приклади включають оптимізацію робочих процесів у рамках діджиталізації та електронного документообігу, а також впровадження принципів прозорості та підзвітності у взаємодії держави і громадян.

Дослідивши досвід іншої європейської країни – Франції, можна зазначити, що французька модель в наданні адміністративних послуг поєднує інноваційні підходи до обслуговування громадян. Основними елементами цього досвіду, які можуть бути адаптовані в Україні, передусім є фокусування уваги на забезпечення інклюзивності, що може слугувати прикладом для України в покращенні умов доступу для людей з інвалідністю.

Незважаючи на те, що в Україні хоча і анонсовані на законодавчому рівні забезпечення доступності для людей з обмеженими можливостями, а також розробці систем електронного урядування для надання великої кількості послуг онлайн, проте на практиці не завжди цей принцип реалізовується.

Крім того, корисно буде впровадити гнучкі графіки роботи органів, які надають адміністративні послуги, зокрема у вечірні години та робота у вихідні, на кшталт центрів надання публічних послуг у Франції, щоб забезпечити можливість отримання послуг у зручний для відвідувачів час. Уже зараз у окремих ЦНАП в Україні впроваджують додаткові години роботи та інше. Проте ця практика ще не є масовою. Впровадження гнучких графіків на національному рівні, за прикладом Франції, може зробити державні послуги ще більш доступними.

Якщо проводити паралель з точки зору нормативно-правового регулювання надання адміністративних послуг в Україні з іншими зарубіжними країнами, то не можна не згадати Закон України «Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг» від 15.07.2021р. [2], який регулює механізми надання електронних послуг громадянам і підприємствам державними органами та органами місцевого самоврядування.

Схожі нормативні акти є і в зарубіжних країнах, зокрема, в Естонії діє Digital Government Act; у США таких нормативно-правових актів декілька - Electronic Signatures in Global and National Commerce Act 2000 року та Federal Information Security Management Act 2002 року та інші.

Норми Закону України [2] значною мірою опираються на зарубіжний досвід, особливо на такі приклади: використання цифрової ідентифікації, електронних підписів та електронних державних послуг Естонії є яскравим прикладом, який був інтегрований в українську систему; а принципи регулювання електронних підписів та безпеки інформаційних систем США вплинули на розробку українських нормативних актів.

Інший нормативно-правовий акт, який є важливим під час здійснення адміністративних процедур в Україні - Закон України «Про адміністративну процедуру» від 17.02.2022 р. [3]. Слід зауважити, що розроблення цього нормативно-правового акту ґрунтувалось на основі зарубіжних практик. Для прикладу, в Німеччині існує *Verwaltungsverfahrensgesetz*, який визначає правила адміністративної діяльності органів влади та їх взаємодію з громадянами. В Україні цей підхід був адаптований для регулювання аналогічних відносин, таких як порядок подання звернень, скарг і прийняття рішень. Французький досвід також відіграв роль у формуванні українського законодавства, оскільки Кодекс адміністративного судочинства Франції визначає процеси розгляду адміністративних справ та способи оскарження рішень, що було враховано для створення механізмів вирішення спорів між державою і громадянами в Україні.

Отже, Україна, впроваджуючи власні правові норми, активно використовує успішні зарубіжні практики для вдосконалення адміністративних процедур і забезпечення ефективної взаємодії держави з громадянами.

Література

1. Одінцов О. М., Ільченко Н. В., Ляшов Д. О. Міжнародний досвід надання адміністративних послуг. Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки. 2021. № 60. С. 41-51.
2. Про особливості надання публічних (електронних публічних) послуг: Закон України від 15.07.2021 № 1689-ІХ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1689-20#Text>.
3. Про адміністративну процедуру: Закон України від 17.02.2022 №2073-ІХ. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2073-20#Text>.

Юридичний факультет Національного університету
біоресурсів і природокористування України
Інститут права Львівського державного університету
внутрішніх справ
Юридичний факультет Запорізького національного
університету
Юридичний факультет Сумського Національного
аграрного університету
Студентський науковий гурток «Клуб юних теоретиків»

ЗБІРНИК НАУКОВИХ ПРАЦЬ

учасників

ХVІІІ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО- ПРАКТИЧНОЇ ОНЛАЙН-КОНФЕРЕНЦІЇ «ПРОБЛЕМИ ЮРИДИЧНОЇ НАУКИ ОЧИМА МОЛОДИХ НАУКОВЦІВ»

17 жовтня 2024 р.

м. Київ

УДК: 340:167.1:378.2

**Матеріали XVIII Всеукраїнської науково-практичної онлайн-конференції
«Проблеми юридичної науки очима молодих науковців»**

П.78

**Проблеми юридичної науки очима молодих науковців : зб. наук. пр. XVIII Всеукр.
наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 17 жовтня 2024 р.) / Укладачка: Віра Качур. К.,
2024. 420 с.**

У збірнику подані наукові здобутки учасників, що присвячені
проблемам юридичної науки.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

**За зміст наукових матеріалів відповідальність несуть їх автори та
наукові керівники**